

BÉKÉSI ÚJSÁG

Roma Oldal

Egységben az erő...

Az utóbbi időben pattanásig feszültek a társadalom külső és belső ellentmondásai, amelyek a választásokban csúcsosodtak ki. A politikai csatározások családokat, barátokat szakítottak, szakíthatnak szét, sajnos szinte mindenkit megérintett az egészségtelen voksolási verseny. A cigány szervezetek jelenleg elég lázas, kicsit beteges állapotban vannak, aminek elhúzódása késleltetheti a gondok megoldását. A személyes vádaskodások csak nehezítik az erősen megosztott cigány társadalmon belüli problémák megoldását. Ezzel minden józanul gondolkodó roma vezetőnek tisztában kell lennie. Nem is várható el, hogy a több mint 200 roma civil szervezet vezetői és a cigány kisebbségi önkormányzatok képviselő-testületeinek tagjai minden kérdésben azonosan gondolkodjanak. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a roma vezetők egymást ellenségnek, vagy olyan ellenfélnek tekintsék és úgy is kezeljék, hogy annak az egész roma társadalom lássa kárát. Attól, hogy (esetleg) megpróbálják a romákat szembeállítani egymással, még nem kell feltétlenül egymásnak esniük, egymásra acsarkodniuk. Ha a társadalom lázas állapotából kigyógyul, még mindig lesz elég saját gond, amelyet a belső kohézióból fakadóan a cigányságnak kell megoldania. Legfőbb belső ellentmondás a cigányság megosztottsága. Ezen kell minden csoportnak felül emelkednie, segíteni a roma társadalom egységtörekvéseit. Óriási felelősség hárul tehát a roma társadalomra s benne a roma vezetőkre. Kérdés: Kik jelölteik magukat?

Vajon rátermett, felkészült romák kerülnek-e az önkormányzatokba? Meg lesz-e bennük az a bölcsesség, amellyel a legjobban szolgálhatják a cigányság ügyét? Adam Smith híres angol közgazdász vallja: „A becsületesség a legjobb politika.” S a becsületesség testvére a szerénység, a józan ítélőképesség, vagyis annak megítélése ki mennyit ér. Ki az tehát, aki alkalmas a vezetésre, kinek van olyan pozitív kisugárzása, amelyet elfogad a cigány és nem cigány társadalom egyaránt. Nyomatékosan hangsúlyozni kell: a cigányság nem ellenzéki, nem kormánypárti, hanem roma párti! Felül kell emelkedni minden cigánypolitikusnak a pártügyek felett. Csak így szolgálhatja ugyanis igazán az egész cigányságot, és nem csupán annak egy részét (rokonok, testvérek).

Lakatos Gyula, *oldal szerkesztő*

Mert ők is „Magyarország tulajdonosai”

Mindössze két oldalt szentelt az új Gyurcsány-kormány a 85 oldalas kormányprogramban a romák sajátos problémáinak megoldására. Gyurcsányék úgy látják, a roma társadalom kétharmada esetében a diszkriminációs gyakorlatok megakadályozása, az előítélet-mentes kommunikáció és „reprezentáció” a fő feladatuk.

Magyarország nehezen megközelíthető kistelepüléseiben, elkülönült lakókörnyezetben, valamint városok rehabilitációra szoruló részein élnek. Egyedileg kialakított közösségfejlesztő és integrációs programok szükségesek – hangoztatta a kormány. Ennyiben össze is foglalható a Gyurcsány-kormány elképzelése a romapolitikáról.

Vizi E. Szilveszter, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke szerint a roma kérdés Magyarország legfontosabb kérdése. Vizi úgy véli: a gyakorlatban az jelentene segítséget, hogy kineveljenek a cigányság körében egyfajta elit értelmiséget, olyan tudósokat, gazdasági szakembereket, művészeket, akiket példaként állíthatnak a romák elé. Az elnök szerint nem csupán anyagi, hanem szellemi tőkét is adni kell a kisebbségnek.

Zsigó Jenő, a Fővárosi Roma Parlament elnöke szerint ez egy tudathasadásos állapot. A máso-

dik Nemzeti Fejlesztési Terv egyenesen cigánymentes övezet-

nek is nevezhető, mert sehol nem található benne a romák. Horváth Aladár, a Roma Polgárjogi Alapítvány elnöke nemrégiben egy gunyorosnak szánt előadásában az elmúlt húsz év valamennyi – roma ügyben illetékes – politikai szereplőjét kifigurázta. Véleménye szerint,

mi értelmeset kezdeni mindezzel – vélte Horváth Aladár. Abban persze nincs vita, hogy mi az, ami van, „csak” abban, mi legyen.

Egy biztos: a cigányság helyzete tarthatatlan. A romák szeretnék végre – ahogy Daróczy Ágnes néprajzkutató fogalmazott – a kutatás tárgyaiból a

Mindannyiuk jövője a tét. A mindenkori kormányzatnak lépni kell, hiszen a roma fiatalok is esélyre várnak.

ami itt történt, a cigányság szempontjából tragikus. Kellene vala-

kutatás alanyai lenni, mert hisz ők is „Magyarország tulajdonosai”.

A nyolcadikosok számára lezárult egy fejezet

BALLAG MÁR A VÉN DIÁK...

Június 17-én elbballagtak a Dr. Hepp Ferenc Általános Iskola padjai mellől az általános iskolai tanulmányaikat befejező diákok. Minden nebuló folytatja tanulmányait különböző nappali intézményekben. Egy újabb fejezet kezdődik az életükben: a szakmák, érettségit adó bizonyítványok megszerzéséért folyó tanulmányi küzdelem ideje. A képeken az idén ballagó diákok közül néhányan (balról jobbra haladva): Római Tünde, Stummer Roxána, Hidvégi Brigitta.

Felhívás!

ÉRETTSÉGIT ADÓ KÉPZÉS

A Budakalászi Gimnázium békési kihelyezett tagozata ismét lehetőséget biztosít érettségit adó képesítés megszerzésére.

Főként roma származásúak és 17 évnél idősebbek jelentkezhetnek az esti tagozatra Surman Lászlónál a 06-30-415-9770, számon, vagy a Békési Újság szerkesztőségében (Békés Ady u 1 sz.) Lakatos Gyulánál.

Békési romák mondták

HOGYAN ÉRINTIK ÖNT A TERVEZETT
ÁREMELÉSEK ÉS MEGSZORÍTÁSOK?

KUTYIK RÓBERT
munkanélküli

Az én véleményem az, hogy éredek a helyzet a mai politikában. Betarthatatlan ígérekkel hitegetnek. Rajtunk szegényeken meg behajják a tételeket könyörtelenül. Csak azt felejtik el, hogy nem sok mindent tudnak már elvenni tőlünk. Nincs munkahelyünk, így hitelek sincs esélyünk felvenni, tehát még csak vásárolni sem tudunk. Ez a kormány mondta, hogy depresszió kampányt folytat a Fidesz! Gyurcsány a megszorításával a népet teszi depresszióssá.

BALLA ISTVÁN
munkanélküli

Munka hiányában a sok rezsit eddig se nagyon tudtuk fizetni, ezután meg, ha így marad, még kevésbé fogjuk tudni kifizetni. Csak az fáj, hogy pár hónapja, még ez a kormány dühöngött a gazdaságot, ugratta a pumát, mondta, hogy minket irigyel Franciaország, stb. S lám pár hónap múlva kiderültek a félrebeszélések, most megszorításról beszél a Gyurcsány kormány. A megszorítások meg sajnos minket, kisembereket tesznek lehetetlenné a jövőben is.

STUMMER ZOLTÁN
szobafestő-mázoló

Ez a megszorítás elsősorban a saját szavazóikkal szemben inkorrekt, hiszen nekik nem ezt ígérték a választások előtt. Véleményem szerint őket becsapták ezzel a magatartásukkal. Mi sajnos sejtettük a bajt, bár azt nem tudtuk, hogy ilyen mértékű lesz majd. Nekünk eddig is nehéz volt, ezután meg azt gondolom, hogy katasztrofális lesz. Ilyen a történelem során még nem volt, teljesen mást ígérték: „lendületben az ország” S lám velünk fizetett meg a lendületüket.

BALOG JÓZSEF
nyugdíjas

Ez mindenképp elviselhetetlen a lakosság számára. Sokan még most fizetjük a téli gázhátralékot. De a kormány már megszorításával sújt bennünket. Elképesztő amit művelnek. Bár véleményem szerint mindegy milyen színvonalú a kormány, ezt a bajt nagyon nehéz lesz helyrehozniuk. Én csak azt nem értem, ha nem értenek hozzá, miért velünk a lakossággal fizetett meg a hozzá nem értésüket!? Szigorítsa azzal a programját, hogy munkát terem! Ne az árakat emelje!

Néha csak a közmunka jelent lehetőséget

Hátrányos helyzetűek, romák, megváltozott munkaképességűek és hajléktalanok dolgozhatnak közfoglalkoztatás keretében. Az itt foglalkoztatottaknak alig van esélyük a nyílt munkaerőpiacon érvényesülni. A közmunka az egyetlen lehetőség arra, hogy segély helyett rendszeres jövedelemből éljenek, és ne szakadjanak le a társadalomból.

A közmunkásokat a szociális törvény értelmében legfeljebb egy évig foglalkoztathatják folyamatosan, az 50 éven felüliek két évig alkalmazhatóak.

Évekkel ezelőtt számos szakmunkásnak találtak állást, ma már inkább technikai dolgozók, takarítók jelentkeznek. A szakmunkások ugyanis, akik többek között a szociális lakások felújításában vettek részt, el tudnak helyezkedni a nyílt munkaerőpiacon is. A szak-

A közmunka a békési cigányság számára is fontos lehetőség (képünk illusztráció)

képzetlen, vagy elavult tudású jelentkezők viszont állandó vizsgatérők, az ő feladatuk, hogy az önkormányzat feladatkörébe tartozó munkát elvégezzék.

Legtöbbször a város tisztaságáért dolgoznak, az utcákat, az utcákat, csatornákat, vízelvezető rendszereket tartják karban. A legtöbb cigánynak nagyon kevés

esélye van a nyílt munkaerőpiacon, főleg a képzetlenségük és megjelenésük miatt.

A szociális törvény szerint a közmunka után álláskeresői támogatást-, majd segélyt kell igényelni a munkaügyi központban, és csak ezek letelével lehet újra közmunkára jelentkezni. Ebből azonban több probléma adódik. A hat hónap alatt sokan ismét lecsúsznak. Őket rehabilitálni kell, újra visszazoktatni a napi rendszeres munkához.

A munkaügyi minisztérium honlapján olvasható, hogy a közhasznú, közcélú foglalkoztatást a jövőben a jelenleginél jobban összehangolják, rugalmasabbá téve a bürokratikus szabályozást. Az új közhasznú foglalkoztatást célzó mintaprogram egységesen hat órás munkavégzést tesz lehetővé. A jövőben az önkormányzatok rugalmasan dönthetnek el, hány órás munkában alkalmazzák a közmunkásokat, és változik az egy éves munkakorlát is, ebben is szabad kezet kaphatnak a helyhatóságok.

Manapság már alkalmi munkából is egyre kevesebb akad

A nyári időszak az idényjellegű kampánymunka, elsősorban a mezőgazdasági bérmunka időszaka. Leggyakrabban a kapásnövények (kukorica, cukorrépa), zöldségek kapálása, a termények betakarítása (kukoricatörés, répaszedés, paprika-és paradicsomszedés), a termények behordása jelent időszakos elfoglaltságot a cigányság számára. De idesorolható a gyümölcs- és a szőlő metszése, kapálása, a gyümölcs- és az ország más tájain a szőlő szüretelése. Az állattartás területén néhány kampánymunka jelent kiszámítható napszámos- és bérmunkát, mint például a birkanyírás vagy a libatépés. Ki-

sebb gazdaságok csak néhány emberre kiterjedően gyakorlati adhatnak apróbb napszámos munkára megbízást. Ennek a viszonyoknak alapvető jellemzője, hogy a munkavállalók részben nehéz, részben alulértékelt vagy egyenesen

piszkos munkát végeznek, amelyet azért csak ők végeznek el, mert ők vannak a legkiszolgáltatottabb helyzetben. **Id. Balog Dezső József**, (képünkön) egykori munkaszervező szerint, régebben könnyebb volt idénymunkát találni. –Rendesen járta a k egy pár éve még gazdasági kampánymunkákra

földekre, gyárakba, feldolgozó üzemekbe. Nem túlzok ha azt mondom, 10-15 busz hordta a munkásokat kapálni, címerezni, hagymát szedni, pucolni, paprikát csumázni, kukoricát fosztani.

A romák abból vették meg tölire a tüzelőt, abból iskoláztatták be gyermekeiket de már ezt is megszüntették. Aki dolgozik, általában feketén dolgozik, viszont a jog ezt bünteti. Csak hát hivatalos munkát nem tud adni sem a kormány, sem más. Közben egyre több a szegény, a társadalom egy rétege – nem csak a romák -egyre nehezebb helyzetben vannak.

Lakatos Gyula

Kishírek a roma világból

MUNKÁRA VÁRNAK

A roma népesség nem csak nagymértékű növekedés, hanem az aktív korúak arányának emelkedése előtt is áll. A romák száma Magyarországon a mai 700 ezerről 2050-re mintegy 1,2 millió nő. Elkerülhetetlen tehát, hogy ez a népesség a maitól lényegesen eltérő foglalkoztatási pályára kerüljön át. A mostani foglalkoztatottsági arányok fennmaradása esetén, az előrevetíthető demográfiai trendek mellett a mostani folyamatok tovább nem tarthatók fenn.

MINDENKI LEHET KISEBBSÉGI

Eddig 19 ezren kérték felvételüket a kisebbségi választói névjegyzékbe – közölte az Országos Választási Iroda vezetője. Rytko Emília a Klubrádióknak elmondta: legnépesebb a roma, a németnek és a szlovák nyilvántartás. Július 15-ig van mód arra, hogy bármely

magyar állampolgár kérje felvételét a névjegyzékbe, ha valamely nemzeti kisebbség tagjának vallja magát.

TANODÁBAN NŐ A TUDOMÁNY

Megyénkből eddig három település kapcsolódott be az uniós támogatással megvalósuló tanoda-programba. Az egyik ezek közül Békés. A cél a hátrányos helyzetű – elsősorban cigány – fiatalok felzárkóztatása.

A SZEGÉNYSÉG CSAPDÁJÁBAN.

Alig ötven év múlva a roma népesség aránya a jelenlegi 6-7 százalékról 15 százalékra nőhet Magyarországon, miközben a cigányság foglalkoztatottsági mutatója és iskolázottsága drámaian alacsony szintű. Ma hat eltartott jut egy foglalkoztatottra – és szorult állami támogatásra – a romák között. Aktív, felzárkóztatást

célzó romaprogram nélkül a költségvetés számára kezelhetetlenné válik a helyzet – állítja a CEMI, amely 1200 milliárd forintot megszorítást előirányzó csomagjában a legfontosabb elemek között foglalkozik a cigányság kérdésével.

NEM KELLETT AZ ÉTEL

Kétszáz ezer forint nem vagyoni kártérítést köteles fizetni Szalonn község önkormányzata annak a roma származású asszonynak, akit azért nem alkalmazott a helyi óvoda konyháján, mert a falubeliek közölték: „cigányasszony kezéből nem kell nekik az étel”.

ROMA TÉNYKÉP

Akkor lesz igazi demokrácia Magyarországon, ha a szellemi javakból egyformán részesül valamennyi magyar állampolgár, és kiemelkedési lehetőséget kapnak a romák is, így lesz a roma kisebbség

jövője azonos szinten biztosítva – mondta a Magyar Tudományos Akadémia elnöke a „Töviről hegyre” – Beszélgetésünk vége! címmel rendezett tanácskozást megelőző sajtótájékoztatón.

A JÓ CIGÁNYPOLITIKA

Legkevesebb hat megközelítése van a jó cigánypolitikának: lakhatás, oktatás, munkalehetőség, egészségügy, közmunka-program és ösztöndíj-rendszer.

MEGKÜLÖNBÖZTETÉS

Egy ENSZ-szakértő jelentése szerint Magyarországon fontos lépések történtek a kisebbségek, azokon belül a roma kisebbség érdekében, de még mindig hátrányos megkülönböztetés sújtja a romákat.

„Magyarország jelentős lépéseket tett annak érdekében, hogy törődjék kisebbségeinek problémáival, különösen a romák problémáival, de a gazdasági átmenet és a faji megkülönböztetés továbbra is hátrányos helyzetbe hozza őket a többségi lakossághoz képest” – vélekedett jelentésében Gay McDougall.

Romaügyi tanács

ÚJRA ÖSZTÖNDÍJ

„Nem elég az esély megteremtési, A járható utat megmutatni, Fogd a gyengébb kezét s te is indulj vele”.

Varga Zoltán országgyűlési képviselő, a Békés Megyei Közigyelés elnöke ismételtén jóváhagyta személyes tanácsadó testületének, a Békés Megyei Romaügyi Tanácsnak azon javaslatát, hogy a 2006/2007-es tanévben is kerüljön kiírásra a megyei roma ösztöndíj támogatás. A támogatás célcsoportja, mint az előző tanévben is, azok a roma fiatalok, akik érettségit adó tanintézményben, technikumban, főiskolán, egyetemen tanulnak.

A rendelkezésre álló adatok szerint az előző tanévben 173 fő pályázott Békés megyéből (legtöbbször Békésről 32 fő), ebből a támogatásra jogosultak lélekszáma 98 fő lett. Pályázni ismételtén csak azoknak a tanulóknak lehet,

Surman László

akik megfelelnek a pályázati kiírás feltételeinek.

A pályázat benyújtásának határideje 2006. szeptember 30. A rendelkezésre álló keretösszeg: 2.500.000 Ft. Pályázati adatlapok és támogató nyilatkozatok beszerezhetőek a Békési Cigány Kisebbségi Önkormányzat közösségi házában (Soványhát u. 11).

Közölte a Roma Oldal érdeklődésére Surman László, a Békés Megyei Romaügyi Tanács tagja.